

1) Schema

- Verwelkoming
 - o thema
 - o Lied 17 (hier wordt het land gezocht)
- Gebed
- 3) lied 47 A : Open de schriften
- 4) lezing : – Lc 24, 13 – 33
- 5) homelie
- 6) muziek : J.S.Bach : Goldberg Variaties
- 7) intenties – met acclamaties : 89 C
- 8) tafelgebed en delen brood/wijn en onze Vader
 - o – muziek tijdens delen van brood en wijn (chevetogne) :
 - o Lied 36 – 15 – 19
- 9) mededelingen van het huis of uit de maatschappij–
- 10) slotlied 81 / 4 : ik zal niet rusten–
- 11) wegzending

Muziek : CD van chevetogne

3) Verwelkoming

Welkom aan allen.

Er zijn verkiezingen geweest die sommigen hoop brachten en andere wanhoop

De paus komt naar België. Dat geeft sommigen hoop en andere wanhopen zelfs niet meer

Al eeuwenlang hopen mensen dat het morgen beter zal zijn. Al eeuwenlang wordt er gebeden opdat kerstmis wit zou zijn.

De wereld is blijkbaar nog altijd een tranendal; velen lieten zich inpakken met het verlangen naar het eeuwig leven in het hiernamaals.

Is er dan hoop dat het ooit beter wordt? Is het Land van Ooit niet louter een plezante vakantiedag met de kinderen?

Is het nog fair t.o.v. de zwakkeren om te spreken van hoop, om te vertrouwen op de hoop dat het morgen beter zal zijn?

Of moeten wij het op een andere manier benaderen? En, vooral, wat te doen om dit à fond aan te pakken?

- Lied 17 : Hier wordt het land gezocht

4) Gebed

Velen wachten op vrede, in Gaza, in Oekraïne, in Rusland, in Soedan, in Oost-Congo enz. enz. Wij zwijgen te veel en te vaak als onze politici niet de vrede maar de bewapening en de overwinning nastreven;

- Velen wachten op hun recht : vluchtelingen, armen, sociaal zwakkere groepen, anders validen, gevangenen enz. enz. Wij zetten geen stappen om dit te veranderen;
-
- Velen wachten op hulp : tegen hongersnood, tegen klimaatrampen, op de wachtlijsten van de jeugdzorg, de psychiatrie, de zorginstellingen, de woningen enz. enz. Wij gebruiken onze politieke macht niet of onvoldoende om dit te keren;
-
- En wij, de gesettelden en de voldoende welvarende landgenoten : zijn wij in onze daden, met onze politieke stem, in ons sociaal leven voldoende solidair? Of beperken wij ons te gemakkelijk tot het verwijzen naar het ochtendgloren waarop wij hopen?
-
- We denken echter vooral aan oompje vooraleer we aan oompjes kinderen denken :
-
- We weten het immers maar al te goed en we werken ook mee aan eerlijke pogingen en remedies, hoe beperkt in opzet en aantal die ook zijn. Voor al dit 'vergeten' en het veronachtzamen,

Bidden wij om barmhartigheid en om stimulansen om ons om te keren.

5)) lied 47 A : Open de schriften

6) **Lezing** : – Lc 24, 13 – 33

7) Homelie

Hoop is de fopspeen van de volwassene!

Vaak hoor ik niet gelovigen verwijzen naar de hoop die ze al dan niet terecht toedichten aan gelovige medeburgers, De gelovigen worden gezien als mensen die hopen op iets 'meer'. Ik vind dat een laag bij grond argumentatie, voor zover het een argumentatie zou zijn. Ergo, men heeft het dan over de hoop op een eeuwig dwz transcendentiaal leven. Ik ga daar niet op in maar moet toegeven dat 'hoop' voor veel gelovigen inderdaad hierover gaat. En zelfs als het op het hier en nu betrekking heeft zit er een fopspeen aspect aan vast. Ik las in een interview met Johan Leman, dat hij akkoord ging met de vraag ivm geloof op voorwaarde dat hij het werkwoord 'geloven' mocht vervangen door het werkwoord 'hopen'. Ik lees en hoor dat vaak. Hopen tegen beter weten in (ondanks, en toch...), hopen op later (al dan niet in het hiernamaals), hopen op een socialere maatschappij, hopen op vrede, hopen op meer, hopen op minder enz. enz. Excuseer mij als ik het wat stout formuleer en zeg dat mij dat de indruk geeft dat de hoop inderdaad toch maar een fopspeen is van volwassenen die ervaren te staan tegenover veel miserie en mistoestanden, die moeten leven met veel onzekerheid en ontmoediging. Dick Boer schrijft zelfs dat men vaak alleen doet alsof men 'hoopt' al dan niet omdat men anderen niet wil bruuskeren.

En u kent mij voldoende om te weten dat dat niet my cup of tea is. Dat als ik de kranten lees, ik onmogelijk hoop kan hebben op morgen beter of meer c.q. minder. Na een viering die ik meemaakte werd de vraag naar waar zien we hoop gesteld in het digitale nagesprek. (het was in de covidperiode). Ik zei na die vele – soms vrij ridicule - verwijzingen naar hoop, dat er dat weekend een foto in de Standaard

stond die aantoonde dat hoop onmogelijk was. Op de dubbele binnenbladzijde stond een foto van ruïnes uit Gaza (vorige oorlog) met daarin verloren een leeg babybedje. Mijn bemerking werd mij niet in dank afgenomen, want ik zaagde de poten onder hun hoopstoel weg.

Maar wees eerlijk. Was die foto geen herhaling van de vele oorlogen en rampen inclusief de ruïnes van Jeruzalem in '70? En liet Marcus zijn evangelie niet eindigen op een zwart uitzicht of in elk geval met een donker gat? Er was geen morgen, zeker geen Messiaanse morgen. Alle hoop – de overwinning op het Romeinse rijk en het koningschap van Jezus – was vervlogen. WEG! En het nadien bijgeschreven slotstuk stuurde hen naar Galilea om te herbeginnen. Geen hoop bleef maar dat betekende niet dat ze zich er dienden bij neer te leggen en zich konden opsluiten in hun bovenzaal. Ze moesten naar Galilea gaan en herbeginnen : niet neuten zeggen ze in gert. Maar morgen zal het niet anders zijn. Vergis je niet. Maar herbegin. Doe voort, geef niet op zelfs niet als je beseft dat jij het niet meer zult meemaken.

Op de vraag van Pilatus antwoordde Jezus dat zijn koningschap niet van deze wereldorde is (zoals Veerkamp vertaalt). En in hun boek trekken Egbert en Paul volgende conclusie uit de confrontatie van Jezus met Pilatus : Algemeen kennen jullie toch de 'inhoud' van het begrip koninkrijk van god. Wel schrijven ook Egbert en Paul : waarschijnlijk moeten we dan toch naar een ander systeem. Dat is dus geen hoop op morgen en spoedig maar iets van de lange, om niet te zeggen de eeuwige, onbereikbare, termijn.

Uit Paulus en de evangeliën komt toch naar voor dat het antwoord op de nederlaag niet een ijdele hoop is maar wel dat alleen de solidariteit die de Messias gepreekt heeft, de enige mogelijke attitude

is. En de bewustwording daarvan, van het feit dat ze niet mogen hopen dat het so wie so goed komt, of ze nu iets doen of niet, wordt de Emmaüsgangers duidelijk als Hij het brood breekt en deelt. Het is de metafoor voor de solidariteit waartoe Hij opriep, voorging en preekte. Alleen de solidariteit kan ons op weg zetten naar de andere wereldorde, naar het koninkrijk van de Messias, naar de Wereld Anders. Daarom lazen wij zonet het verhaal van de Emmaüsgangers. En nadien, gingen ze vlug naar Jeruzalem naar de andere leerlingen omdat ze het plots gesnapt hadden : er is geen hoop dat hij spoedig komt, er is geen hoop dat Rome spoedig valt, er is geen hoop op een nieuw Jeruzalem Blijven zitten wachten met veel hoop en de schrik in onze broek, is dus niet terecht. Er is alleen het perspectief van het Rijk Gods en daarvoor moeten wij ons engageren, daarvoor moeten wij de solidariteit praktiseren en versterken.

De messianistische groepen – later christenen genoemd – konden zomaar geen hoop putten uit het gebeuren. Het gebeuren was de executie van de Messias én de vernieling door Rome van Jerusalem en de tempel. Hoe zou dat ‘hoop’ kunnen inhouden? (Denk aan mijn foto van de ruïnes in Gaza). Rome stond min of meer op zijn toppunt en de levensduur van de mensen was kort in die tijd. Dus weinigen zouden de nederlaag van Rome nog meemaken. Anderzijds was de hoop, de verwachting waarop ze stilletjes passief zaten te wachten op de (spoedige) terugkeer van de Messias wel levendig Veerkamp citeert Paulus : “De nacht loopt ten einde, de dag komt naderbij.”. Dat hoopten ze maar Veerkamp vervolgt terecht : “de nacht loopt niet ten einde , ze is eindeloos geworden” hier spreekt toch weinig hoop uit zoals wij dat woord nu begrijpen. En verder vervolgt Veerkamp : “de tijd van Rome is dan wel verstreken, maar het nieuwe, de achtste dag is nog niet aangebroken...”het koningschap had naderbij moeten komen. Maar wat is er wel gekomen?

Het Romeins Imperium is vandaag vervangen door het kapitalistisch imperium met zijn drang tot winstmaximalisatie, met zijn negatie van

de Tora. Wij staan min of meer voor dezelfde uitdaging als na Zijn executie en na 1991 is er zelfs geen alternatief meer voor dat hedendaags imperium. Net als de Emmaüsgangers geloven wij niet meer in de kansen op een Wereld Anders. Wat ons motiveerde en leidde is er niet meer. Maar net als bij de Emmaüsgangers mogen wij het bijltje er niet bij neerleggen. We mogen ons niet bevrijd voelen van onze opdracht, van onze roeping En zoals Dick Boer het schrijft : “Ook als God ons ontbreekt, hebben wij nog steeds zijn Tora en de opdracht die te doen”

De lezing van het verhaal van de Emmaüsgangers, bevat deze essentie : ze herkenden hem aan het breken van het brood. In hun wanhoop omdat hun hoop op een koninkrijk van gerechtigheid en vrede vervlogen was met de executie van Jezus, hadden zij de hoop dat het morgen dwz spoedig ‘anders’ zou zijn verloren. Ze konden in die omstandigheden geen hoop hebben en zaten in zak en as. Maar de metafoor van het breken van het brood deed hen begrijpen dat het hem niet om ‘morgen’ ging, dat ze niet dienden te hopen dat ‘Hij’ zou terugkomen én het wel voor hen zou doen, dat het Romeinse rijk wel in één zou stuiken. En ze begrepen dat ze zelf de handen uit mouw dienden te steken en dat betekent dat ze solidair moesten zijn en herbeginnen. Solidair met hen die het oogmerk van de het Koninkrijk Gods (dwz de Wereld Anders) zijn : de weduwen, wezen, gevangenen, vluchtelingen, armen, uitgerangeerden, anders validen, jongeren enz. , En ze liepen snel terug naar Jeruzalem naar de broeders omdat ze nu duidelijk zagen wat te doen : solidair zijn in de strijd, in de beweging naar het koninkrijk Gods zonder de hoop dat zij het nog zouden meemaken.

Vandaag moeten wij niet meer wachten op de val van het Romeinse Rijk. Maar wel op, op zijn minst, het krachtenverlies van het

kapitalisme, dat ons het hedendaags Pax Romana oplegt. Ook wij kunnen uit dit verhaal én andere trouwens, leren dat we niet passief moeten hopen op beterschap voor morgen. Kijk maar naar de kranten! Ik zei het al! Maar we beseffen heel goed dat we wel moeten vasthouden aan het perspectief, zonder de garantie dat we het zullen bereiken. Of denk je dat de 'wereld anders' voor overmorgen is? Denken jullie dat jullie het nog zullen meemaken? Durven jullie nog hopen op beterschap? Of beseffen jullie dat we solidair moeten werken aan die wereld anders, aan dat koninkrijk gods, de wereld anders, zonder enige garantie dat het bereikt wordt?

Beseffen we heel goed dat de uitdaging erin bestaat dat we ons 'evangelie' (dwz het echte goede nieuws) stellen t.o.v. het evangelie van het kapitalisme en niet meer tegenover de Romeinse keizer? Ook al kennen we het reële alternatief niet of nog niet? Of beseffen wij dat we alleen maar op weg kunnen gaan er naartoe, zonder enige garantie? Beseffen we dat we altijd weer moeten herbeginnen in Galilea? Beseffen we dat hoop op beterschap – en godbetert – op beterschap na dit leven, een fopspeen is, die we vaak zelf in onze mond steken? Effectief solidair zijn is niet altijd simpel, niet altijd rustgevend, vraagt veel maar het besef dat we aan het perspectief werken voor allen, is onze kracht. Daarin elkaar steunen, elkaar bemoedigen en elkaar alert houden terwijl we het perspectief, het doel, in het oog houden is essentieel. Laat ons elkaar bemoedigen in de solidariteit en laat ons elkaar behoeden voor de drug van de afwachtende hoop, voor de drug van de wishfull thinking.

Het weze zo'

8) **muziek?** : J.S.Bach : Goldberg Variaties

9) **Tafelgebed** :

Voorganger :

Wij geloven in leven en opstanding ten leven.
Wij bidden daarom om de messiaanse vrede,
dat zij neerdaalt over onze toekomst,
over het leven van alle mensen.

Allen :

Maar het valt ons in deze uren moeilijk,
een dankgebed uit te spreken,
wanneer ons hart,
vervult is van klachten,
woede en smeekbeden.
Het werk van jouw handen
wordt door oorlog verminkt;
er heersen ellende en dood,
radeloosheid, zelfs wanhoop.
Onschuldigen en kleinen vallen ten offer,
duizenden en duizenden vluchten,
worden weggejaagd of gedeporteerd.
Menselijke blindheid en kortzichtigheid,
macht, eigenbelang en vijandbeelden.
Dat alles krijgt het aanschijn van een onherkenbaar gedrocht,
dat de gezochte weg naar vrede verspert.

Voorganger :

Wij blijven vragen dat jouw rijk komt,
niet een rijk van machtige heersers,
maar een rijk van gevende, kwetsbare solidariteit.

Allen :

Vol verwachting en hoop durven en mogen wij daarom, ook in dit uur,

jouw voorbeeld volgen.

Jouw opstanding wordt immers gerealiseerd

- Overal waar liefde en solidariteit mensen vindingrijk maakt,
en waar mensen wegen tot wederzijds begrip vinden.
- Overal waar groepen, volkeren en enkelingen
zich verzetten tegen alle onrecht van geweld en oorlog
- Overal waar vergeving word aangereikt
en mensen, vaak armen en onaanzienlijken, telkens opnieuw zich oprichten,
opstaan om nieuwe kansen te grijpen.

In dat alles, daar zijt gij in ons midden.

Voorganger :

En op de avond van uw dood gaf jij dit teken van vrede maken
en solidair zijn

Allen :

Jij brak het brood,keerde ons delen het leven en al wat wij zijn.

Jij vulde ook de beker met wijn, keerde ons drinken, de beker van het leven niet voor
ons alleen.

Jij leerde ons hongeren en dorsten naar een toekomst met en voor allen en je zei :

Doe dit verder en altijd tot mijn gedachtenis.

Delen van brood en wijn (Ondertussen : – muziek (chevetogne)

Voorganger :

Wij bidden u daarom met woorden, gebaseerd op het voorbeeld dat ons gegeven werd.

Allen :

Onze vader in de hemel,

uw naam geheiligd,

uw koninkrijk komend,

uw wil geschiedend.
Zo moge het zijn,
op aarde en in de hemel.
Geef ons brood en genade,
morgen, vandaag nog.
Kwijt onze schulden.
Leer ons vergeven.
Moedig ons aan
dat wij voortgaan
op de weg van het leven

10) Mededelingen van het huis of van de maatschappij

11) Voorbeden door de aanwezigen en acclamatie

12) Wegzending :

Ik zend u weg, de wereld in, waar onze – grotendeels politieke - taak wacht,
met een korte lezing uit Ezechiël opdat onze inzet voor solidariteit als echte
hoop zo breed als mogelijk mag zijn

21

omdat
ge met flank en schouder wegduwt
en met uw horens verstoort
allen die verzwakt zijn,-
totdat ge ze verstrooid hebt
het buitengebied in,

22

zal ik redding brengen aan mijn
wolvee
en zullen ze niet langer een prooi
worden;
rechtspreken zal ik
tussen lam en lam;

Gaat op weg, wees solidair in woord en daad, in privé leven en in het openbare en politieke veld. Je bent niet alleen en vergeet het niet : er is al iemand opgestaan om het brood te blijven breken en delen, om ons voor te gaan op de weg van solidariteit te beginnen in Galilea.

Amen

13) Slotlied slotlied 81 : Ik zal niet rusten

Noot :

- Het Onze vader komt uit het recentste nummer van Kwartaalschrift.